

Uiharni

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. 6

LETO XIV — ŠTEVILKA 9

SEPTEMBER 1982

POSTNINA PLACANA

Izvajanje ukrepov za izboljšanje poslovanja

Izguba, ki jo beležimo za prvo polletje v Lesni, je narokovala, da so aktivni in se angažirajo vsi delavci Lesne, predvsem pa vodilni in vodstveni delavci in člani družbenopolitičnih organizacij. Kolegijski poslovodni odbor je izdelal ukrepe za izboljšanje poslovanja v drugem polletju, ki smo jih v temeljnih organizacijah obravnavali, obravnavala pa jih je tudi konferenca sindikata Lesne in člani Zveze komunistov in po obširni razpravi nakazala možnosti za izboljšanje poslovanja. Sprejeti so bili sklepi.

1. Ugotavljamo, da so rezultati poslovanja v prvem polletju zelo slabi. Ukrepi, ki jih je pripravil kolegijski poslovodni odbor kasnijo. Še vedno so usmerjeni v izpolnjevanje letnega plana, v takih pogojih gospodarjenja, ki so veljali za prvo polletje 1982, da niso dovolj konkretni in ne predvidevajo težje pogoje gospodarjenja v drugem polletju. Vrsta ukrepov opisuje zahteve po izvrševanju delovnih dolžnosti, ki so opredeljene v delovnih opravilih delavcev. Neizpolnjevanje delovnih opravil pomeni kršitev delovnih obveznosti.

V dosedanjem poslovanju ni bilo doslednega izpolnjevanja planskih obveznosti posameznih TOZD. Usklajevanje proizvodnje med posameznimi TOZD v reprodukcijskih verigah ni bilo dovolj uspešno, prav tako ni bilo dovolj usklajeno delovanje med TOZD in skupnimi poslovnimi funkcijami.

2. Delegati konference zahtevamo dosledno odpravljanje subjektivnih pomanjkljivosti in izvrševanje planskih nalog, usklajevanje proizvodnje med TOZD v reprodukcijskih verigah in med TOZD ter poslovnimi funkcijami v TOZD blagovni promet, interni banki ter strokovnimi službami v delovni skupnosti. Naloga vseh je, da enotno postavljen plan uresničujemo dosledno, komunisti in sindikalni delavci pa moramo ob odstopanjih od zastavljenih nalog takoj ukrepati.

3. Sanacijski programi temeljnih organizacij, ki poslujejo z izgubo, morajo vsebovati kratkoročne in predvsem dolgoročne rešitve za kvalitetno gospodarjenje. Za izdelavo sanacijskih programov so zadolžene sanacijske komisije in strokovne službe TOZD in delovne organizacije. Za kvalitetno in pravočasno izdelavo sanacijskih programov, za njihovo spremljanje in izvrševanje je poslovno in politično odgovorno poslovodstvo delovne organizacije in TOZD. Takoj po izdelavi predlogov sanacijskih programov, kjer bodo razgrajeni vzroki izgub in predlagani ukrepi za rentabilno poslovanje, se morajo sestati družbenopolitične organizacije v vseh TOZD, jih

temeljito obravnavati in zavzeti kritično oceno odgovornosti in nakazanih rešitev.

4. V rebalansu srednjeročnega plana za delovno organizacijo Lesna morajo biti jasno opredeljene strateške usmeritve nadaljnjega razvoja (tudi preusmeritve) za kvalitetno gospodarjenje v zoženih pogojih. Za pravočasne predloge rebalansov so odgovorni poslovodni organi TOZD in delovne organizacije ter strokovne službe za temeljito obravnavo v vseh sredinah so odgovorne družbenopolitične organizacije vseh TOZD in delovne skupnosti.

5. Na področju svobodne menjave dela moramo dograditi kriterije za večjo odvisnost dohodka delovne skupnosti od doseženih dohodkov temeljnih organizacij. Znotraj delovne skupnosti je v tej zvezi potrebno ugotoviti možnosti vplivanja posameznih sektorjev in posameznikov na doseganje večjega dohodka TOZD.

6. Kritike, ki se na splošno izrekajo posameznim službam in delavcem na TOZD, v delovni skupnosti in Interni banki morajo biti konkretne. Osnovne organizacije sindikata in zveze komunistov jih morajo samokritično obravnavati, zavzeti stališča, po potrebi vzbuditi delo delavske kontrole in disciplinskih komisij ter s povratno informacijo obvestiti sredino iz katere konkretne pripombe izvirajo.

7. V zvezi z ukrepi na področju osebnih dohodkov delavcev Lesne podpiramo zaostritev delitve dohodka za

S tekmovanja gozdarjev v Črni

Pn.
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
RAVNE

62390 RAVNE/KOPECE

osebne dohodke skladno z ustvarjenim dohodkom. Dohodek moramo ustvariti z večjo produktivnostjo in materialnimi prihranki, torej z izboljšanjem izkoristkov materiala in delovnega časa, da bi nam tako uspelo ohraniti višino osebnih dohodkov na dosednji ravni. Do konca obračunske dobe za devet mesecev tega leta mora vsaka TOZD uskladiti izplačane osebne dohodke z ustvarjenim dohodkom, da tako delovna organizacija ne bo kršiteljica družbenega dogovora o razporejanju dohodka za osebne dohodke v letu 1982.

8. Ne dajamo pobude za spremembo samoupravnih splošnih aktov v zvezi z zamikom izplačilnih dni, ker menimo, da lahko pozitivne vplive pri likvidnosti doprinesemo na drugih področjih — predvsem z varčevanjem in več dela. Strinjamo se s prilagajanjem izplačilnih dni trenutni likvidnostni situaciji kot to že delamo.

9. Pri pretoku informacij predvsem za družbenopolitične organizacije znotraj Lesne opazujemo zastoje. Zadol-

žujemo vse sekretarje osnovnih organizacij zveze komunistov in predsednike izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikatov za sprotno obveščanje članov in za povratne informacije družbenopolitičnim organizacijam v Lesni in v družbenopolitičnih skupnostih. Za pravočasne poslovne informacije, ki so v zaostrenih pogojih gospodarjenja še tako pomembne, so zadolženi vsi poslovodni organi TOZD in delovne organizacije ter delavci s posebnimi pooblastili ter služba za obveščanje v delovni skupnosti.

10. Pri izvajanju ukrepov za kvalitetno gospodarjenje se bomo komunisti in sindikalni delavci zavzemali za skupne (neparcialne) interese delavcev v Lesni. Podpiramo poslovodstvo delovne organizacije, da o prevzemu odgovornosti za izvedbo akcije ima vso pravico zahtevati izvrševanje nalog in delo posameznih odgovornih oseb in drugih kadrov tam kjer so najbolj potrebni.

IZVAJANJE UKREPOV ZA DOSEGANJE PLANIRANIH POSLOVNIH REZULTATOV NA PODROČJU NABAVE IN PRODAJE

I. NABAVA

Da bi zmanjšali vezavo obratnih sredstev v zalogah repromaterialov je obseg in dinamika nabave omejena na najnujnejše količine po operativnem planu proizvodnje, z upoštevanjem zaloga.

Pri dobaviteljih važnejših repromaterialov vztrajamo na točnem izpolnjevanju naročenih vrst in dimenzij materialov, kar pa nam v celoti ne uspe doseči zaradi uvoznih omejitev pri tistih dobaviteljih, katerih proizvodnja je odvisna od uvoza.

Zaradi povečanih zahtevkov za odstop deviznih sredstev dobaviteljem repromaterialov se povečujejo težave pri oskrbi, predvsem pri TOZD finalne proizvodnje. Uvozna bilanca z razpoložljivimi deviznimi sredstvi ni usklajena zaradi prej navedenih vzrokov, zato se bodo nadaljevali nabavni problemi predvsem materialov kemičnega izvora, določenih vrst furnirjev, lesa eksot, okovja itd. Nekateri dobavitelji so uspeli pred zamrznitvijo cen še povišati cene za svoje materiale, kar bo negativno vplivalo na rentabilnost nekaterih naših proizvodov v II. polletju. Pri tem moramo omeniti, da je dobavitelj stekla povišal cene stekla tik pred zamrznitvijo za 18 %.

Pri direktnem uvozu repromaterialov in rezervnih delov imamo predvsem težave, ker nam dobavitelji ne dobavljajo materialov brez predhodnega odprtja akreditiva ali avansa, kar pa v poslabšani likvid-

nostni situaciji ovira najnujnejši uvoz.

V teku je akcija za odprodajo odvečnih in nekurantnih zalog materialov. Od 18 TOZD smo prejeli zahtevane sezname od 10 TOZD. Na osnovi naše ponudbe, ki smo jo dali nekaterim trgovskim organizacijam, predvidevamo, da bomo lahko v času 2 mesecev večino teh zaloga odprodali.

Ugotavljamo tudi, da se iz leta v leto hitreje povečuje število dobaviteljev in s tem število prejetih računov, kot pa se povečuje obseg proizvodnje, s tem pa se povečujejo stroški poslovanja posamezne TOZD in DO LESNE kot celote.

V tej zvezi bomo morali racionalizirati nabavno funkcijo tako, da bi predvsem zmanjšali število računov.

Neučinkovita in neustrezna je tudi koordinacija med nabavo, prodajo in proizvodnjo v vseh primerih, ko se tržni pogoji spremenijo tako za področje prodaje, kot za področje nabave. Posledice tega pa so nekompletne in nesortirane zaloge gotovih izdelkov in s tem prevelika vezava obratnih sredstev.

II. PRODAJA

1. Za realizacijo sprejetih operativnih planov prodaje za vse proizvode smo aktivirali vse naše prodajne poti. Preko predstavnikov na terenu, ki imajo mesečni plan potovanja po posameznih kupcih smo povečali število obiskov na terenu. Dodatno smo uvedli stimulacijo za prodajo programa INTRO oken. Z direktnimi kontakti smo povečali obisk bližnjih kupcev, posebej pa pri SLOVENIJA-LESU in LESNINI. Dnevno usklaju-

jemo naročila s proizvodnjo in skrbimo za čimprejšnjo odpremo. Trenutno je največji problem pri odpremi oken zaradi pomanjkanja plaščev za rolo omarice. Ta problem je vplival na neizpolnitev plana prodaje oken v mesecu juliju in avgustu. S TP Pameče smo se dogovorili za prednostno odpremo, ki je vezana tudi na prodajo vratnih kril. Zaradi kolektivnih dopustov je bila onemogočena prodaja v prvih 15 dneh avgusta in je potrebno v bodoče kolektivne dopuste drugače razporediti.

2. Vse pripombe kupcev takoj posredujemo v proizvodnjo in se skupaj dogovarjamo za reševanje reklamacij, ki nam ob povečani konkurenci poslabšujejo naše prodajne možnosti. Ugotavljamo pa, da se število reklamacij postopoma zmanjšuje.

3. Prodaja preko trgovskih podjetij je sedaj, ko smo uskladili cene s konkurenco pospešena in tu obstajajo največja odprta naročila zaradi nesortiranosti.

4. Nesortiranost izdelkov je glavna v TP Pameče in TSP Radlje-Podvelka, kjer smo se za rešitev tega problema v prodaji dogovorili o zožitvi prodaje nekaterih izdelkov in o drugih nujskih ukrepih.

5. Za pospešitev prodaje in znižanja zaloga gotovih izdelkov sprejemamo mesečne operativne plane prodaje in z realizacijo prodajnega plana za drugo polletje se bodo zaloge ob koncu leta znižale in se približale planiranim. Akcija za odprodajo opuščenih programov in nekurantnih zaloga gotovih izdelkov je v teku, vendar imamo izredne težave, ker je prevelika ponudba rednih programov, za katere pa nekateri proizvajalci že znižujejo cene in nudijo druge prodajne ugodnosti.

6. Za prodajo proizvodov, za katere proizvodnjo potrebujemo devizna sredstva, se sproti dogovarjamo s kupci za združevanje deviz, kar pa je čedalje težje zaradi splošnega pomanjkanja deviz.

7. Prodajni pogoji za stavbno pohištvo so usklajeni z ostalimi proizvajalci. Ob ukinitvi kreditov za nakup stavbnega pohištva bo to imelo posledice v prodaji, ker v okviru DO nimamo sredstev za kreditiranje prodaje.

8. Program širitve prodajne mreže postopoma realiziramo in smo poleg Splita, kjer pričnemo s prodajo v mesecu avgustu, že pričeli s pripra-

vami za ustanovitev enote prodajnega inženiringa v Splitu. Istočasno smo v razgovoru, da razširimo lastno prodajo v Zagrebu, Nišu in Titogradu.

Savinek Mihael, oec.

Izvajanje ukrepov na področju gozdarstva

Ukrepi, ki so bili sprejeti za področje gozdarstva, so usmerjeni predvsem v izpolnjevanje plana proizvodnje. V mesecu juliju in avgustu

je proizvodnja potekala normalno, v skladu s planom.

Izvajanje ukrepov za področje lesne industrije

V času priprave gradiva za deveto številko Viharnika so odgovorni za lesno industrijo aktivno pripravljali sanacijske programe in reševali vsoto sprotne problematiko v zvezi s proizvodnjo.

Sanacijski programi bodo predstavljeni v posebni informaciji, ki bo izšla v mesecu septembru.

Akcije na področju telefonije se nadaljujejo

Letošnja akcija opreme kmetov s telefoni na območju TOK gozdarstvo Ravne je bila zaključena 27. avgusta. Močno zastavljene akcije, ki so programirane v srednjeročnem programu TOK Ravne, izvajajo skladno s planom in predvidevajo, da bo do leta 1985 pokrito celotno območje s telefoni.

Tudi letos imajo pri izvajanju del velike zasluge vojaki vojne pošte Maribor in delavci PTT enote Slovenj Gradec, ki so z izredno prizadevnim delom uspeli narediti še več, kot je bilo načrtano v programu. V letošnjem letu so razširili telefonsko omrežje na področje Zagrad—Kot—Uršlja gora v dol-

žini 14 km in opremili 25 kmetov s telefoni. Izven programa za leto 1982 pa so realizirali še Suhi vrh—Strojna v dolžini 6 km in priključili 12 kmetov na telefonsko omrežje.

Veliki problemi na področju gospodarjenja v Lesni, pa tudi do nedavnega prevladujoče mnenje, da so tovrstne investicije bolj razkošje kot pa potreba, niso omajali trdnega prepričanja delavcev TOK Ravne in kmetov s tega področja, da je telefonska povezava izrednega življenjskega pomena za kmeta in to ravno iz stabilizacijskih razlogov. Dobra telefonska povezava naših hribovskih kmetov lahko največ pripomore k hitrejšemu napredku območja in predvsem kmetijske dejavnosti. S hitro komunikacijo zmanjšujemo nepotrebne stroške prevoza, pridobimo čas, ki je za kmeta v poletnih mesecih še kako dragocen. Večina kmetov gradi gospodarska poslopja, prav tako pa je v izredni ekspanziji gradnja stanovanjskih poslopij, kjer se je potrebno vsakodnevno angažirati pri nabavi materialov. S hitrim interveniranjem se smotrneje koristijo veterinarske in zdravniške pomoči, pa tudi interveniranje gasilskih uslug je hitro.

Razveseljivo pa je to, da je bil program s skupnimi močmi organizatorjev, kmetov, vojske in predstavnikov PTT realiziran zelo poceni. Porabljenih je bilo približno polovica predračunskih sredstev, ostalo pa so prispevali koristniki s prostovoljnim delom in materialnimi sredstvi.

Letošnja akcija je bila izredno uspešna. Z delom so pričeli 15. julija, končali pa 27. avgusta in to z ekipo dvajsetih vojakov, kar je glede na obširno področje izreden uspeh.

Delavci in kmetje TOK gozdarstvo Ravne se zahvaljujejo delavcem PTT Slovenj Gradec za strokovno opravljeno delo, prav tako pa se zahvaljujejo vojakom za izredno prizadevnost in vojni pošti Maribor za razumevanje pri realizaciji programa izgradnje telefonskih omrežij na podeželju.

I. Robnik

Delavci žage Vuhred so prejeli odlikovanja

DELAVCI ŽAGE VUHRED SO LETOS PROSLAVILI PRAZNIK VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA, 22. JULIJ, BOLJ SVEČANO KOT PREJŠNJA LETA. LETOS SO OBELEŽILI SEDEMDESETLETNICO OBSTOJA ŽAGE VUHRED. OB TEJ PRILOŽNOSTI SO PODELILI VISOKA DRŽAVNA ODLIKOVANJA OSMIM DELAVCEM ZA DOLGOLETNO POŽRTOVALNO DELO NA ŽAGI IN V ŠIRŠI DRUŽBENI SKUPNOSTI.

JOŽE GOSAK je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem

V naši delovni organizaciji je zaposlen že od 1. 6. 1957. Najprej je bil skladišni delavec. Ob delu se je izobraževal ter postal kvalificiran in pozneje visokokvalificiran delavec. Sedaj opravlja dela in naloge vodje skladišča žaganega lesa.

Trudil se je za doseganje čim večje in čim kvalitetnejše proizvodnje. Ves čas je bil prizadeven in discipliniran delavec, kot vesten samoupravljaec, komunist in dober poznavalec žagarske tehnologije pa je mnogo pripomogel k izgradnji novega žagarskega obrata.

Vsa leta službovanja je aktivno sodeloval v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih TOZD in delovni organizaciji.

Sedaj je delegat delavskega sveta delovne organizacije, član komisije za rekreacijo, tajnik IGD, član komiteja za SLO in družbeno samozaščito in tajnik lovske družine Orlica Vuhred. Aktivno deluje tudi v krajevni skupnosti in uspešno opravlja funkcijo namestnika predsednika krajevnih skupnosti Vuhred.

FRANC ČAVNIK je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem

V Lesni je zaposlen od 16. 4. 1953. Opravlja dela in naloge kvalificiranega čelista. Trudil se je, da bi dosegel čim večjo proizvodnjo in čim boljšo kvaliteto žaganega lesa.

Ves čas je bil prizadeven in discipliniran delavec, kot vesten samoupravljaec in komunist pa je mnogo pripomogel k izgradnji nove žage.

Sedaj je sekretar OO ZK, dolgoletni poveljnik IGD ter član občinskega štaba gasilske zveze. Mnogo je deloval kot član delavskega sveta TOZD in kot član izvršnega odbora sindikata, največ pa se je angažiral pri vzgoji gasilcev in kot član komiteja za SLO in družbeno samozaščito pri usposabljanju članov ekip civilne zaščite.

VSEM ODLIKOVANECM ISKRENO ČESTITAMO

MARIJA MERŠNIK je bila odlikovana z medaljo dela

V Lesni je zaposlena od 1. 4. 1947. Vso delovno dobo je opravila v naši delovni organizaciji in odhaja letos v pokoj. V začetku je delala v neposredni proizvodnji, nato pa kot administratorica vsa pisarniška dela. Sedaj opravlja dela in naloge blagajne ter knjigovodstvo osebnih dohodkov.

Ves čas je bila požrtvovalna in disciplinirana delavka. Eno mandatno obdobje je opravljala funkcijo predsednice, tajnice in blagajničarke osnovne organizacije sindikata. Bila je tudi članica delavskega sveta TOZD in predsednica nadzornega odbora IGD. Aktivno dela tudi v krajevni skupnosti, kjer vodi blagajno KUD »Liha Kovač« Vuhred.

AVGUST PLANINŠEC je bil odlikovan z medaljo dela

V naši delovni organizaciji je zaposlen od 15. 5. 1948. Opravlja dela in naloge kvalificiranega žagarja na polnojarmeniku. Ves čas se je trudil, da bi dosegel čim večjo proizvodnjo in čim boljše izkoriščanje surovin. Večkrat je dajal koristne predloge za tehnične izboljšave na strojih in napravah.

Bil je prizadeven in discipliniran delavec. Mnogo je deloval tudi v organih upravljanja in osnovni organizaciji sindikata. Preko organov upravljanja je mnogo pripomogel k izgradnji nove žage.

STANKO MERŠNIK je bil odlikovan z medaljo dela

Že od leta 1954 združuje delo v Lesni Slovenj Gradec. Opravlja dela in naloge kvalificiranega roblničarja. Vsa leta službe se je trudil za doseganje čim večje proizvodnje in čim boljše izkoriščanje surovin. Bil je prizadeven in discipliniran delavec. Mnogo je prispeval in pripomogel k izgradnji novega žagarskega obrata kot član delavskega sveta delovne organizacije, član delavskega sveta TOZD, član organizacije

zveze komunistov, predsednik osnovne organizacije sindikata, delegat v samoupravnih interesnih skupnostih in aktivni član industrijskega gasilskega društva.

ANTON REPATEC je bil odlikovan z medaljo dela

V naši DO je od 1. 9. 1952. V začetku je opravljal dela in naloge pomočnika polnojarmeričarja, nato kot polnojarmeričar. Trudil se je, da bi dosegel čimvečjo proizvodnjo in čim boljše izkoriščanje surovin. Ves čas je bil prizadeven in discipliniran delavec, kot predsednik delavskega sveta pa je pozitivno deloval in mnogo pripomogel k izgradnji novega žagarskega obrata.

V vsem obdobju je bil večkrat izvoljen za člana delavskega sveta, dvakrat pa je bil predsednik DS. Bil je še član IO sindikata in predsednik OOS. Sodeluje tudi kot član gasilskega društva in član komiteja za SLO in družbeno samozaščito.

IVAN ALTBAUER je bil odlikovan z medaljo dela

Od 7. 4. 1959 združuje delo v Lesni Slovenji Gradec. Sedaj opravlja dela in naloge brusača žaganih listov. Vedno se je trudil, da bi dosegel čim boljše rezultate na področju brušenja rezin.

Bil je prizadeven in discipliniran delavec. S svojim aktivnim delom v samoupravnih organih je mnogo pripomogel k izgradnji nove žage.

Večkrat je bil član delavskega sveta TOZD, član izvršnega odbora sindikata, več let blagajnik industrijskega gasilskega društva. Sedaj opravlja funkcijo člana komiteja za SLO in družbeno samozaščito, aktivno pa dela tudi kot delegat v samoupravnih interesnih skupnostih.

FRANJO ŠTRUC je bil odlikovan z redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem

V naši delovni organizaciji je zaposlen od 1. 1. 1952. Od vsega začetka je opravljal zahtevna in odgovorna dela. Začel je kot skladiščnik žaganega lesa, nato pa prevzel vodstvo temeljne organizacije. Kot direktor se je izredno trudil, da bi kolektiv dosegel večjo proizvodnjo, večjo produktivnost, da bi imeli delavci boljše delovne pogoje, trudil pa se je za čim boljše izkoriščanje surovin. Uspelo mu je razširiti in sodobiti zastareli obrat do take stopnje, da danes predela vso hlodovino z radeljskega področja.

S svojim prizadevanjem za nadaljnjo modernizacijo žagarske proizvodnje je pripomogel k izgradnji novega sodobnega žagarskega obrata. V svetu je znano, da se s takšno tehnologijo dosegajo največji izkoristki pri razrezu hlodovine in doseže najboljši kvaliteten razrez. Z izgradnjo žagarskega obrata so odpravljena težka fizična dela ter je zagotovljena večja socialna varnost in višji standard delavcem. Obrat bo v bodoče kril potrebe po žaganem lesu v sosednji tovarni oken Radlje Podvelke. V vsem obdobju je bil zelo aktiven v organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah v Lesni, krajevni skupnosti Vuhred. Veliko je deloval tudi na področju gasilstva v TOZD in krajevni skupnosti. Organiziral in vodil je elektrifikacijo obmejnega področja in sicer v Kapli, na Remšniku, Javneku in Breznem vrhu. Organiziral je izgradnjo obmejne ceste v Breznem vrhu. Kot član zveze borcev je vsa leta aktivno delal v tej organizaciji. Za vestno družbeno delo je prejel že več priznanj.

Vsem odlikovancem iskreno čestitamo.

Uredništvo

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD — JUNIJ 1982

Primek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljal — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA
Robač Tomaž, 1. 6. 1982, gojitvena dela, železarna Ravne
TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Špes Edi, 17. 6. 1982, gozdni delavec-sekač, iz JNA
TOK GOZDARSTVA SLOVENJ GRADEC
Sušec Cveto, 14. 6. 1982, gozdni delavec-sekač, iz JNA
TOZD ŽAGA MISLINJA
Krajnc Ivan, 1. 6. 1982, delavec na sklad. lesa
TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Lorenci Peter, 21. 6. 1982, zlagalec žaganega lesa, Gorenje Muta

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Kovačević Darinka, 4. 6. 1982, pom. str. dela, Gorenje Velenje

Meško Ivica, 7. 6. 1982, vodja spl. služb, Center za soc. delo Ravne

Ružojčič Bosa, 8. 6. 1982, pom. str. dela, prva zaposlitev

Logožar Marta, 15. 6. 1982, pom. str. dela, Plava laguna Poreč

Adam Marjana, 16. 6. 1982, minipul. got. izdelkov, Merx Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Dornik Martin, 8. 6. 1982, sklad. del, tovarna meril

Hartl Matjaž, 17. 6. 1982, pomoč pri str.

Lesnik Jože, 1. 6. 1982, delovodja, DSSP Lesna

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Radivojevič Radoslav, 4. 6. 1982, delavec gradb. del.

Žvikart Marjan, 10. 6. 1982, vrtalec

Topič Peter, 24. 6. 1982, delavec gradb. del

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Fajmut Srečko, 6. 6. 1982, žičničar, Rudnik Mežica

Plešej Kristijan, 25. 6. 1982, voznik, Transavto Postojna

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
Koprivec Dušan, 7. 6. 1982, izdel. zahtev. miz. del, iz JNA
Kos-Krautberger Sonja, 22. 6. 1982, tehnični risar, DSSP — Lesna

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM SLOVENJ GRADEC
Orter Simon, 10. 6. 1982, kuhar, JNA

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Triglav Jože, 1. 6. 1982, pripravnik z višjo šolo, prva zaposlitev

Sagernik Marija, 1. 6. 1982, planer analitik, Avtoprevoz Dravograd

Gornik Gorazd, 14. 6. 1982, programer — Železarna Ravne

ODŠLI IZ TOZD — JUNIJ 1982

Primek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Cizinić Husein, 4. 6. 1982, gozdni delavec, upokojitev

Kolar Marija, 30. 6. 1982, vodja pisarne, upokojitev

Urh Andrej, 7. 6. 1982, gozdni delavec, umrl

TOZD ŽAGA VUHRED
Vidovič Stanislav, 1. 6. 1982, skladiščni delavec, samovoljna prekinitev

Meršnik Marija, 31. 5. 1982, obračun OD, upokojitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Gornik Silvo, 26. 5. 1982, pom. str. dela

Sekavčnik Filip, 31. 5. 1982, manipul. got. izdelkov

Šumnik Bernarda, 3. 6. 1982, pom. str. dela

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Gosnik Feliks, 6. 6. 1982, delavec v sklad. — invalid. upok.

Panič Nevenko, 14. 6. 1982, pomoč. pri str.

Herman Jože, 25. 6. 1982, čelj. obl. in el. — umrl

Nabernik Martin, 30. 6. 1982, pomoč. pri str.

Matvos Franc, 30. 6. 1982, vodja odpr. got. izdelkov, inval. upokoj.

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Rokovac Boris, 17. 6. 1982, gozd. tehnik

Topič Gojko, 24. 6. 1982, delavec, v JNA

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Prosenjak Jože, 2. 6. 1982, voznik, Viator Slovenj Gradec
Kragelnik Gregor, 4. 6., voznik
TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM SLOVENJ GRADEC
Božič Erika, 31. 5. 1982, natakarica, HP Piran
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUP-
NEGA POMENA
Kos-Krautberger Sonja, 31. 6. 1982, tehnični risar, Nova
oprema

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	49	4	53
Gozdarstvo Črna	140	11	151
Gozdarstvo Radlje	135	24	159
TOK Gozdarstvo Slovenj Gradec	39	2	41
TOK Gozdarstvo Radlje	30	4	34
TOK Gozdarstvo Ravne	26	7	33
TOK Gozdarstva Dravograd	16	3	19
Žaga Mislinja	49	6	55
Žaga Otiški vrh	55	14	69
Žaga Mušenik	36	7	43
Žaga Vuhred	68	9	77
Tovarna poh. Prevalje	79	147	226
Tovarna poh. Pameče	155	191	346
Tovarna poh. Radlje-Podvelka	174	164	338
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	204	27	231
Gradnje Slovenj Gradec	80	7	87
Transport in servisi Pameče	142	13	155
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	40	4	44
Nova oprema Slovenj Gradec	158	138	296
Delovna skupnost Slov. Gradec	80	117	197
Gostinstvo Slovenj Gradec	11	10	21
Blagovni promet Slov. Gradec	82	62	144
Interna banka Slov. Gradec	5	30	35
	1895	1004	2899

Darinka Cerjak

PRIŠLI V TOZD — JULIJ 1982

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila,
ki jih bo opravljal — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD ŽAGA MISLINJA
Vetrih Milan, 16. 7. 1982, vzdrževanje strojev in naprav,
TOZD TIS Pameče
TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Pirnat Franc, 26. 7. 1982, brusač, TOZD TP Pameče
TOZD ŽAGA MUŠENIK
Kodrun Marjan, 29. 7. 1982, tehnolog investicij, iz JNA
TOZD TP PREVALJE
Lazarevič Slavko, 5. 7. 1982, kontr. in popravilo izdelkov,
iz JNA
Salčnik Vinko, 3. 7. 1982, vzdolžno spajanje lesa, Hotel
Košenjak Dravograd
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Praprotnik Stanko, 5. 7. 1982, pomoč pri stroju
Vogrinc Zdravko, 19. 7. 1982, robno furniranje
TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Topič Božo, 1. 7. 1982, delavec pri gradnji cest
Belič Radivoj, 17. 7. 1982, delavec pri gradnji cest
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Šmandl Jože, 8. 7. 1982, voznik, Integral Slovenj Gradec
Večko Slavko, 8. 7. 1982, voznik, Integral Slovenj Gradec
TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH
Podstenšek Drago, 4. 7. 1982, voznik, TOZD TIS Pameče
Rečnik Jože, 12. 7. 1982, mehanik, Monter Dravograd
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUP-
NEGA POMENA
Pohovnikar Metka, 5. 7. 1982, pripravnik, prva zaposlitev
Založnik Metka, 5. 7. 1982, pripravnik, prva zaposlitev
Babin Cvetka, 1. 7. 1982, administrator, TOZD TP Prevalje
Andrej Hinko, 19. 7. 1982, pripravnik, prva zaposlitev
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Lesnik Milena, 26. 7. 1982, pom. adm. dela

ODŠLI IZ TOZD — JULIJ 1982

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je oprav-
ljal — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Žaže Milan, 4. 7. 1982, gozdarski tehnik, v JNA
TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Kozarič Albin, 6. 7. 1982, gozdni delavec, samovoljna pre-
kinitiv
TOK GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Slager Ivan, 22. 7. 1982, vodja odpreme, umrl
TOZD ŽAGA MUŠENIK
Kramar Janez, 9. 7. 1982, sortirač žag. lesa, inval. upo-
kojitev

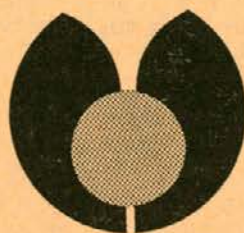
TOZD ŽAGA VUHRED
Hribernik Jože, 28. 7. 1982, gaterist, v drug TOZD
Ambrož Konrad, 7. 7. 1982, sklad. delavec
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Lagoja Ivan, 23. 7. 1982, pom. str. dela, umrl
Babin Cvetka, 1. 7. 1982, administrator, DSSP
Hribernik Simon, 4. 7. 1982, vodja spl. služb, v JNA
Šipek Miroslav, 4. 7. 1982, pripravnik, v JNA
Zvab Ivan, 4. 7. 1982, manipul. got. izdelkov, v JNA
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Logar Bojana, 29. 6. 1982, pomoč pri stroju
Gostenčnik Miran, 2. 7. 1982, pomoč pri stroju
Mirkac Franc, 4. 7. 1982, pomoč pri stroju
Viderman Albert, 5. 7. 1982, pomoč pri stroju, v JNA
Sinrajh Niko, 16. 7. 1982, vodja sort. fur., v JNA
Pirnat Franc, 23. 7. 1982, vodja Homaga, v TOZD žaga
Otiški vrh
TOZD TSP RADLJE-PODVELKA
Peteržinek Herman, 5. 7. 1982, pomoč pri ekstrud., disci-
plinska odpustitev
Podrzavnik Krista, 7. 7., sestav. PVC kril, umrla
Hadži Maksutaj, 17. 7. 1982, prikroj lesa, umrl
Tejič Ljubo, 26. 7. 1982, transport, Gorenje Velenje
TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Ivkovič Bilil, 2. 7. 1982, delavec pri gradnji cest, v JNA
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Podstenšek Drago, 3. 7. 1982, voznik, CLS
Vetrih Milan, 15. 7. 1982, kovač, TOZD Žaga Mislinja
Lakič Sretan, 28. 7. 1982, voznik, Integral Slovenj Gradec
TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH
Breznik Anton, 6. 7. 1982, mehanik
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUP-
NEGA POMENA
Rihter Jožica, 31. 7. 1982, knjigovodja
Niko Pušnik, 31. 7. 1982, operater na terminalu, TOZD
žaga Mušenik
Triglav Jože, 5. 7. 1982, pripravnik z VS, v JNA
Matko Aleksander, 16. 7. 1982, skupinovodja
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Skok Marjan, 31. 7. 1982, potnik za Novo opremo, Sora
Medvođe

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	49	4	53
Gozdarstvo Črna	139	11	150
Gozdarstvo Radlje	134	24	158
TOK Gozdarstvo Slovenj Gradec	39	2	41
TOK Gozdarstvo Radlje	29	4	33
TOK Gozdarstvo Ravne	26	7	33
TOK Gozdarstvo Dravograd	16	3	19
Žaga Mislinja	50	6	56
Žaga Otiški vrh	56	14	70
Žaga Mušenik	36	7	43
Žaga Vuhred	66	9	75
Tovarna pohištva Prevalje	77	146	223
Tovarna pohištva Pameče	151	190	341
TSP Radlje-Podvelka	171	163	334
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	206	27	233
Gradnje Slovenj Gradec	81	7	88
Transport in servisi Pameče	141	13	154
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	41	4	45
Nova oprema Slovenj Gradec	160	139	299
Delovna skupnost Slovenj Gradec	78	119	197
Gostinstvo Slovenj Gradec	11	10	21
Blagovni promet Slovenj Gradec	81	63	144
Interna banka Slovenj Gradec	5	30	35
Skupaj	1885	1005	2890

Darinka Cerjak

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982.

LETO II — STEVILKA 8

SEPTEMBER 1982

POŠTINA PLAČANA

Nekaj podatkov iz poslovanja Koroške zadružne hranilnice

Poslovanje Koroške zadružne hranilnice je v I. polletju 1982 potekalo enako organizirano kot v preteklem obdobju. Vsekakor pa poslabšani gospodarski položaj koroški hranilnici ni prizanesel, saj se splošna nelikvidnost in pomanjkanje denarja pri bankah močno odraža tudi v hranilništvu. Najbolj se težave odražajo v dolgoročnih naložbah v investicije v kmetijstvu. Posebej poostreni so kreditni pogoji za posamezne vrste naložb. Zlasti je močno omejeno kreditiranje nakupa kmetijske mehanizacije. Na podlagi sklepa konzorcija kmetijsko živilske razvojne skupnosti je hranilnica lahko vnesla v investicijski zahtevek le eno tretjino planiranih sredstev za nakup mehanizacije v letu 1982. Tako se lahko kreditira le prvi traktor, kar pomeni, da komur je bil že odobren enkrat kredit za nakup traktorja, drugi nima več možnosti za pridobitev kredita za nakup traktorja. Kreditiranje nakupa zemlje je v celoti izpadlo, medtem ko se krediti za gradnjo ali adaptacijo hlevov lahko dajejo praviloma le za hleve z več kot deset stojišči.

Velika sprememba v kreditiranju so nove obrestne mere. Tako znaša nova bančna obrestna mera za kredite za proizvodne objekte za govedorejo 6 %. Dosedanja obrestna mera je znašala 3 %. Nova obrestna mera za nakup kmetijske mehanizacije znaša 10 %, dosedanja pa za hribovsko področje 3 %, za nižinsko področje pa 6 %. Zaradi visokih nabavnih cen, zlasti traktorjev in enako visoko obrestno mero za kredite za nakup mehanizacije, bodo pospeševalci, zlasti za male kmetije, kjer so traktorji slabo izkoriščeni, težko dokazali ekonomsko upravičenost nabave traktorja.

Tako sta v skladu s poostrenimi in omejenimi možnostmi naje-manja kreditov bila vložena pri TKB Slovenj Gradec dva investicijska zahtevka in sicer eden z udeležbo mednarodne banke.

Predračunska vrednost tega zahtevka znaša	12.595.000 din
od tega: iz sredstev TKB	5.038.000 din
iz sredstev mednarodne banke	5.038.000 din
iz lastnih sredstev kmetov	2.519.000 din

Navedeni zahtevek je že bil obravnavan in odobren pri Temeljni koroški banki.

Drugi zahtevek v predračunskem znesku	69.274.000 din
od tega: iz sredstev TKB	31.519.650 din
iz sredstev hranilnice	11.503.800 din
iz sredstev KZRS	2.286.800 din
iz sredstev kmetov	23.963.750 din

pa bo po zagotovitvi TKB obravnavan in odobren v naslednjih dneh, z možnostjo koriščenja polovice še v letošnjem letu, polovice pa v letu 1983.

Posebna novost pri koriščenju novih kreditov, kakor tudi pri kreditih iz prejšnjih let, bo poostren nadzor s strani pospeše-

valnih služb, banke in hranilnice, da bo dosežena tista tržna proizvodnja, ki je bila ob najetju kredita predvidena z ekonomsko utemeljitvijo.

Gibanje in stanje dolgoročnih posojil v prvem polletju 1982 pa je bilo naslednje:

področje	stanje 1. 1. 82	izpla- čila	vpla- čila	stanje 30. 6. 82	indeks
Slovenj Gradec	55.959	9.151	8.785	56.325	101
Prevalje	26.275	3.774	2.981	27.068	103
Dravograd	24.263	9.886	8.763	25.386	104
Radlje — Podvelka	50.662	7.417	3.526	54.553	107
Stan. posojila	1.021	964	2	1.983	194
SKUPAJ	158.180	31.192	24.057	165.315	105

Stanje posojil kmetov se je v prvem polletju povečalo le za 5 % s tem, da je bilo na novo črpanih 31.192 milijonov din, odplačanih pa 24.055 milijonov din.

Gibanje kratkoročnih posojil (akontacij) kmetom v prvem polletju 1982

področje	stanje 1. 1. 82	izpla- čila	vpla- čila	stanje 30. 6. 82	indeks
Slovenj Gradec	1.613	2.837	2.075	2.375	147
Dravograd	836	767	489	1.114	133
Ravne	2.589	5.182	3.792	3.979	135
Radlje	1.688	2.799	1.370	3.117	184
Ožbalt	1.228	1.619	1.884	963	78
SKUPAJ:	7.954	13.204	9.610	11.548	145

Gibanje kratkoročnih posojil (akontacij) je v močnem porastu, saj so se povečala kar za 45 % in sicer od 7.954 milijonov na začetku leta na 11.548 milijonov 30. 6. 1982.

Gibanje in stanje hranilnih vlog:

področje	stanje 1. 1. 82	izpla- čila	vpla- čila	stanje 30. 6. 82	indeks
Slovenj Gradec	64.031	85.608	79.430	70.209	109
Dravograd	18.672	22.088	20.972	19.788	105
Ravne	26.630	32.975	80.084	29.521	110
Radlje	25.563	58.047	57.037	26.573	103
Vezana sredstva		3.271		3.271	
SKUPAJ:	134.896	201.989	187.523	149.362	110

Skupno stanje vseh hranilnih vlog se je povečalo za 10 % ali v znesku za 149 milijonov din, kar je vsekakor zadovoljivo z ozirom na močno inflacijo na eni strani in na drugi strani omejitve možnosti najemanja kreditov za vlaganje v investicije v kmetijstvo.

Tu bi omenili še sorazmerno zelo močan promet, saj je bilo v prvem polletju vplačanih kar 202 milijonov hranilnih vlog pretežno kot izkupiček za prodane kmetijske pridelke in les, izplačanih pa 187 milijonov vlog.

Da bo zagotovljena stalna in nemotena likvidnost hranilnih vlog, je hranilnica od povečanega stanja vlog manj sredstev vlagala v dolgoročne namene, več pa v kratkoročne oziroma premošitvene namene.

Tako je hranilnica kljub vsem težavam, ki se porajajo na denarnem tržišču ob pomoči in sodelovanju Temeljne koroške banke še kar zadovoljivo opravila svoje poslanstvo do kmata in v korist pridelave hrane v koroški regiji.

Po stanju 30. junija je potekla tudi mandatna doba dosedanjim članom samoupravnih organov hranilnice. Ustanovitelji hranilnice, so že izvolili nove delegate v samoupravne organe hranilnice, kateri se bodo prvič sestali v naslednjih dneh, da se konstituirajo.

Dosedanjim delegatom, zlasti tistim, ki so s hranilnico sodelovali kar več mandatnih dob, se v imenu vseh vlagateljev in posojiljemalcev toplo zahvaljujemo za uspešno sodelovanje. Novo izvoljene delegate pa vabimo k agilnemu in plodnemu sodelovanju.

Slavko Slemnik

Žetev in odkup pšenice

Ko se je preteklo leto Slovenija vključila v akcijo »za več kruha« in so se sprejemali plani setve pšenice, kamor je bila zajeta tudi Koroška, smo z bojaznivo gledali na številke, ki bi jih morali uresničiti pri setvi oz. odkupu pšenice, saj je Koroška pretežno živinorejsko področje in je žita sejala le za lastne potrebe.

Vendar so se kmetje ob ugodnih pogojih zamenjave pšenice za koruzo odločili za setev in danes, ko je žetev za nami, lahko govorimo, da smo izpolnili planske obveze in tudi mi, čeprav v skromnih količinah, pripomogli do večje samooskrbe Slovenije v pogledu krušnih žit.

V Slovenj Gradcu nas je plan obvezoval setve 20 ha ter oddajo 40 ton. Ker pa so pridelovalne razmere za pšenico na Koroškem slabše kot v drugih področjih, smo sklenili, da kmata-pridelovalca obvezemo oddaje najmanj 1.000 kg/ha, s tem da v setev vključimo večje površine in s tem zadovoljimo odkupno količino. Tako smo pogodbe sklenili s 60 pridelovalci, ki so posejali 36 ha, v odkup pa vezali 43 ton pšenice.

Zadruga je poskrbela za zadovoljive količine mineralnih gnojil, tako za gnojenje

ob setvi kakor za spomladansko dognojevanje. Nabavljene so bile tudi zadostne količine semena in sicer naslednje sorte od priporočenih za naše področje: novosadska rana 2, novosadska rana 3, zlata dolina, zlatolaska, super zlata in bezostaja.

Sorte se v pridelku niso bistveno razlikovale, višina pridelka je bila bolj odvisna od dobrih agrotehničnih ukrepov, tako od gnojenja in zaščite posevkov, pri čemer je z nasveti pomagala pospeševalna služba.

Sedaj, po žetvi, lahko ocenimo, da je bil pridelek dober, skoraj nad pričakovanji in v zadovoljstvo pridelovalcev kakor organizatorja odkupa se je odkupilo več pšenice, kakor smo zapisali v pogodbah. Tako so jo na odkupni postaji v Šmartnem prevzeli 57 ton, v zameno pa so kmetje dobili koruzo v razmerju 1:1; obračunali pa jo bodo v razmerju 1:1,3 v korist pšenice.

Podobne uspehe beležijo tudi v TZO »Odor« Dravograd, kjer so sklenili pogodbe z 11 pridelovalci pšenice. Posejanih je bilo 15 ha, predvsem s sortami zlata dolina, super zlata in mačvanka, odkupili pa so 39 ton. Preko 50 ton pšenice pa je bilo

Letošnja žetev je bila dobra — foto: J. K.

oddane s strani lastne proizvodnje obeh zadrugg.

Planske obveze za l. 1983, ki pa so precej večje od letošnjih, pa nas zavezujejo, da bomo morali še intenzivneje pristopiti k vključevanju kmetov v to vrsto proizvodnje, predvsem pa, da bi še povečali ha donos in odkup, saj so v končni fazi pomembne odkupljene količine in ne površine, na katerih bo posejana ta kultura.

Danica Onuk, ing.

Predstavljamo vam

Holandska texelska ovca

V zadnjih nekaj letih smo pričali naglemu oživilanju ovčereje tudi v Sloveniji, narašča število ovac, večja pa je tudi družbena podpora tej živinorejski panogi.

Ovca je opozorila nase predvsem kot prežvekovalca, ki se hrani s ceneno voluminozno krmo, po drugi strani pa je njeno meso bogat vir prepotrebni živinski beljakovini.

Zaradi enostavne tehnologije reje ovac in njene sorazmerno male teže je priložljivo v naših razmerah ovčerejo razvijati predvsem v oddaljenih in hribovitih predelih, kjer ni možno uporabljati mehanizacije, kjer je malo delovne sile in intenzivna govedoreja odpove.

V živinoreji iščemo danes rezerve predvsem v večji proizvodnji po živali in ne toliko več v številu živali, kjer smo že do-

segli skoraj optimalno število govedi na ha, zato je toliko bolj važno, da redimo takšne živali, ki so za intenzivno proizvodnjo sposobne. Podobno je tudi v ovčereji. Holadska ovca pasme Texel ima prav takšne lastnosti, ki bi morda v naših pogojih reje dala največ. Nizozemci so že stoletja znani kot dobri živinorejci. Prvi točni podatki o opisanih živali so znani od začetka 19. stoletja. V Holandiji je skoraj vsaka pokrajina vzgajala svoje specifične vrste ovac in že takrat so jih izvažali v Rusijo. V severni Holandiji in na otoku Texel so razvili svojo ovco, danes poznano pod imenom stara texelska vrsta, ki je znana po volni in kvaliteti mesa. Takratni vzgojitelji pa z ovco še niso bili zadovoljni in so med leti 1846 in 1880 uvažali iz Anglije razne pasme ovnov, večinoma pasme

Leicester, Lincoln in Wensleydale. Po letu 1880 ovnov niso več uvažali in vrsta je pričela dobivati svojo pravo obliko.

Prednosti texelske ovce so v Holandiji izrinile skoraj vse ostale pasme ovac. Danes ima Holandija okrog 800.000 ovac, čeprav je poraba ovčetine komaj 0,2 kg na prebivalca letno. Skoraj celotno proizvodnjo ovčjega mesa izvozijo v Francijo, kjer je meso texelske ovce zelo cenjeno. Texelska ovca je dobra za meso in za volno. S strogo selekcijo so dobili mesnate živali, ki zgodaj dozorejo in lahko proizvedejo veliko volne, dobre kvalitete. Ovce imajo dovolj mleka za jagnjeta. Da lahko pridejo potomci registriranih in zdravih staršev v ovčji register, morajo imeti dobro grajen trup, dobro morajo biti razviti v vsakem pogledu, imeti morajo dobro ruho in vsebovati vse lastnosti tipične ovce za meso in volno.

Ostali kriteriji pri ocenjevanju so:

glava: primeren odnos dolžine in širine, pokrita s fino belo dlako, teme ravno brez volne, barva nosa temna, najboljša črna; trup: vrat in trup sta zbita, ne prekratka, v pravem razmerju, ramena in ledja prava, slabine čvrste, zadnji del pa širok in ra-

ven, bedra zaobljena in dobro razvita, rep dovolj širok in dolg, pokrit z volno;

noge: čvrste, do polovice obrasle z volno, a izpod tega obrasle s fino dlako, sklepi so čvrsti in dobro oblikovani;

runo: zelo kodrasto, izenačeno in dobre kvalitete, gosto.

Rejci prisostvujejo letnim sejmom ovac po pokrajinah, vsako tretje leto pa je vsedržavni sejem.

Texelska ovca se odlikuje:

po dobri plodnosti — redno nosi dvojčke (80 %), trojčki so povsem običajni;

po kvaliteti mesa — proizvodnja mesa je znatna, meso je zelo okusno in ni mastno;

po zgodnjem dozorevanju — deset tednov stara jagnjeta so v poprečju težka preko 25 kg in so pripravna za klanje. Njihovo meso je prava poslastica;

po nagli rasti — poizkusi opravljeni na večjem številu gospodarstev pod normalnimi pogoji so dali sledeče rezultate:

Poprečna teža	ovni	ovce
rast		
pri rojstvu	5 kg	4,5 kg
1 mesec	15 kg	13,0 kg
2 mesec	26 kg	22,0 kg
3 mesec	37 kg	31,0 kg
4 mesec	45 kg	38,0 kg
5 mesec	52 kg	44,0 kg
6 mesec	59 kg	48,0 kg
7 mesec	63 kg	52,0 kg

Ovce dobre kvalitete so pri 18. mesecih težke poprečno 100 kg, pri dveh letih pa lahko dosežejo 125 kg. Kvaliteta za klanje je odlična. Trup je prvorazredne kvalitete s povojnim odnosom med mesom in mastnim tkivom. Procent klanja je 57—60. Ovce dajejo okrog 5 kg, ovni pa 6 kg volne letno. Runo je odlične kvalitete in fino, dlaka je dolga in močna, ceni jo potrošnik in industrija.

Prilagodljivost: današnja texelska ovca se je razvijala mnogo let pod pogoji, ki so daleč od idealnih. Njena domovina otok Texel je pokrajina z redko vegetacijo, ki raste na slabo plodnih in peščenih tleh. Zaradi vseh teh pogojev, se texelska ovca brez težav prilagodi najostrejšim klimatskim pogojem in najbolj siromašnim predelom. V Holandiji jih gojijo vso leto na prostem, velja pa poudariti, da je posebno

Kmetijski nasveti

Načini siliranja in vrste silosov

V prejšnji številki glasila smo spoznali, da dobimo najboljšo silažo pri hladnem mlečno kislinskem vrenju. To pa dosežemo takrat, če iz krme povsem iztisnemo zrak, če v silos ne pride voda in če silažo čimbolj stlačimo. V glavnem poznamo tri načine siliranja:

- v stolpne silose,
- v koritaste silose
- in pod folijo.

Stolpni silosi so lahko iz betona, opeke, lesa ali plastike. Zgrajen naj bo na takem mestu, da lahko do njega dovažamo krmo in da ga lahko polnimo. Pri tem je pomembno tudi

ob obalnem predelu velika vlažnost zraka, zelo pogosti so močni vetrovi in velike sezonske temperaturne razlike.

Raziskovanje

Poizkusi, opravljeni na Nizozemskem in v drugih deželah, so pokazali velike zmožnosti texelske ovce, in sicer:

- a) kot čistokrvne ovce z vsemi naštetimi prednostmi v programih križanja;
- b) kot moške linije za križanje z domačimi pasmami za proizvodnjo jagnjet za klanje.

Zadnja leta so rejci z vsega sveta obiskovali Nizozemsko, da bi odbrali ovce za izvoz, med ostalimi: Belgija, Francija, Italija, Brazilija, Albanija idr., največ seveda Velika Britanija, ki je osvojila tudi nizozemski program zdravstvenega varstva ovac.

Viri:

Novosti iz Holandije 4/81

Milan Verčkovnik, dipl. vet.
Koroški vet. zavod

to, da je na takem mestu, kjer bo pot do hleva čim manjša. Prednost lesenih silosov pred betonskimi je v tem, da ga lahko prestavimo, oziroma odstranimo, pa tudi videz je lepši. Plastične silose ne priporočamo, saj visoka cena ne odtehta njegove uporabnosti. Dobre strani stolpnih silosov so predvsem v tem, da se krma zaradi višine praktično sama tlači in je kvaliteta silaže navadno dobra. Za gradnjo potrebujemo malo prostora. Slabe strani pa so v tem, da za polnjenje potrebujemo transporterje, ki zahtevajo veliko energije. Tudi odvzem silaže je naporno in v glavnem ročno delo. Pri odkrivanju silaže v stolpnih silosih moramo biti previdni, saj so strupeni plini, ki nastajajo pri vrenju, smrtno nevarni.

Koritasti silosi so enostavni, lahko jih gradimo ob samem hlevu, da izkoristimo eno steno hleva. Navadno so visoki štiri do sedem metrov, dolgi 15 metrov, visoki en in pol metra. Polnjenje takega silosa je enostavnejše, saj s pobiralno prikolico pripeljemo krmo v sam silos. Tudi tlačenje je lahko mehanizirano s traktorjem. Prav tako je možno mehanizirati odvzem silaže s posebno desko, ki jo priključimo na traktor. Pri prosti reji živine pa lahko nudimo samopostrežbo, kjer bo živina sama prihajala do silosa. Računati moramo, da pri takem siliranju nastane nekoliko več izgub hranilnih snovi, saj je zaradi večje odprte površine lažji dostop zraka.

V novem času se vedno bolj uveljavlja siliranje pod folijo. Ob hlevu skopljemo jamo in na dno položimo folijo. Pri siliranju postopamo podobno kot pri koritastem silosu.

Ko smo silažo dobro stlačili, jo pokrijemo s folijo, robove zatesnimo z ilovico in zrak iz kope izsesamo. Če imamo na kmetiji molzni stroj, lahko z njim izsesamo zrak.

Na folijo navozimo zemljo in jo obtežimo s kamni.

Tak način siliranja je najcenejši, saj odpadejo stroški gradnje, nakupa ustreznega transporterja itd.... Pri skrbnem delu lahko s takim načinom pripravimo kvalitetno silažo.

Jože ing. Pratnekar

Texelska ovca — znana po mesu in volni

Hotuljski župnik - 70 letnik

Lepo je naše Prekmurje. Goričko, Ravensko in Dolinsko ga sestavljajo. Povsod žive skromni, gostoljubni, dela vajeni slovenski ljudje. Le premnogokrat, vse do današnjih dni, so si morali v tujini iskati svoj košček vsakdanjega kruha, če so hoteli preživeti in obstati na tem koščku zemlje.

V sredini Prekmurja, sredi te lepe slovenske dežele, je bil v Rakičanu pred 70 leti 6. junija 1912 rojen sedanji hotuljski župnik Ludvik Lajnšček. Ob njegovem rojstvu so se prav gotovo po stari slovanski šegi zbrale rojenice ob zibelki in mu prerokovale.

Tako je prva rojenica dejala: »Pošten, napreden človek boš pri svojem delu in mišljenju.« Druga je rekla: »Študiran človek boš, a žuljave roke boš nosil, saj boš tudi kmetoval, redil krave in svinje, sadil hmelj in zadrugo boš kooperiral.« Tretja pa se je nasmešnila in zavpila: »Iz kraja v kraj te bo vodila službena pot, dokler ne prideš v Kotlje na Koroško. Tam boš v župnijskih ruševinah postal Hotuljec in ostal za zmeraj.« Četrta ga je potolažila: »Ne bo tako hudo, gospodaril boš, gospodar boš postal, tri krave in svinje boš redil. Popravil boš župnišče, ga prenovil. Prenovil boš tudi cerkev. Ljudje te bodo radi imeli, spoštovali te bodo, ne bodi no žalosten.« Nato pa so vse rojenice skupaj zapele tisto znano in lepo prekmursko narodno pesem: »Eno drevce mi je zrastle, drevce zeleno. Pod tem drevcem hladna senca, hladna senčica. V tej senci moja draga, jaz pa zraven nje. Ona mene poprašuje, kdaj se ženiš bom. Ti se ne boš nikdar ženil, mašnik boš postal!« in rojenice so izginile.

Kakorkoli že, toda ob 70. letnici našega hotuljskega župnika Ludvika Lajnščka, ob njegovem lepem visokem življenjskem jubileju je prav, če pogledamo življenjsko pot, ki jo je prehodil do današnjega dne.

Odšel je v šolo in bil na gorečo materino željo 3. julija 1938 posvečen v mariborski stolnici za duhovnika. Tudi kot mlad duhovnik je bil naprednega mišljenja, skrbela ga je usoda delavcev in siromakov. Družil se je s sošolci Dušanom Kvedrom, Rudijem Čečinovičem, Vladom Krivicem in drugimi. In že je tu leto 1941. Prekmurje so okupirali Madžari. Prišel je sodelovati s Stefanom Kovačem, ki je šel kot odposlanec CKS v Prekmurje organizirati OF. Kovač je obiskoval vso inteligenco. Geslo je bilo: vsi v OF ne glede na prepričevanje. Sodelovanje je trajalo junij in julij 1941. Postal je sumljiv in Madžari so ga internirali na Madžarsko. Iz internacije se je vrnil skupaj z Rdečo armado v Prekmurje. Takoj je poiskal zvezo s partizani in začel aktivno delati, kjer je bilo treba. Nato so si začela slediti službena mesta. Prvo v Tomažu pri Ormožu, nato v Loki pri Zidanem mostu. Tu je postal član upravnega odbora kmetijske obdelovalne zadruge »Dan zmage« Loka pri Zidanem mostu. Dobil je člansko izkaznico št. 1 in je bil tudi predsednik SZDL 1948-51. Loki so sledile Slovenske Konjice, vmes pa je bil leta 1950 in 1951 član glavnega

odbora zadruge katoliških duhovnikov za Slovenijo. Ko je bila leta 1950 ustanovljena Ciril-Methodova družba slovenskih duhovnikov je postal tov. Ludvik Lajnšček član ustavnega odbora tega društva.

Tako pride leta 1954 in smrt hotuljskega župnika Ivana Serajnika. Leta 1955 pride Ludvik Lajnšček za župnika k nam v Kotlje na Koroško. Kot pravi župnijski hlapec je prišel k nam, poslopje župnišča in hlev je bilo v slabem stanju, prav tako cerkev, posestvo zanemarjeno. Prav vsega se je moral lotiti. In lotil se je. Postal je član hotuljske kmetijske zadruge in njen prvi kooperant, leta 1956, za semenski krompir. »Teda smo vsi, ki smo sklenili pogodbe z zadrugo, grdo gor plačali«, se spominja župnik. Leta 1957-58 se je hotuljska zadruga odločila za hmelj. In zopet je bil župnik eden prvih kooperantov. Dobro se še spominjam, ko je bila leta 1958 postavljena žičnica in nasajen hmelj. Takrat sva bila na hmeljišču ravno z rajnim Kolarjem, Konečkim Pepijem, ki je bil tudi kooperant. Pa pride župnik z vilami na rami do naju in reče: »Vidiš sosed, sedaj pa bo, kar bo! Če bo moj hmelj »gratal« in bo dober, bova imela motorje in avtomobile, če pa ne, bo naju pač »hudič vzel«. In res, hmelj je bil dober, saj si je hotuljski župnik za prvi izkupiček pri hmelju kupil »moped«.

Pa še ena iz tistih časov. K župniku pride direktor kmetijske zadruge tov. ing. Ivo Uršič: »No, kako je kaj, je veliko dela s hmeljem?« »Ti, veš kaj,« mu odgovori župnik: »v hmelju moram dosti več klečati kakor pa v cerkvi.«

Na koncu povem še to, da je naš hotuljski župnik postal pravi, pristni Hotuljec in Korošec, le tu in tam naglas ali kakšna beseda še izdaja njegovo prekmursko poreklo. Sam pravi, da ga kar boli prekmurska ravnina, kadar pride v Prekmurje, tako mu manjkajo naše gore, hribi in doline. Ko je odhajal

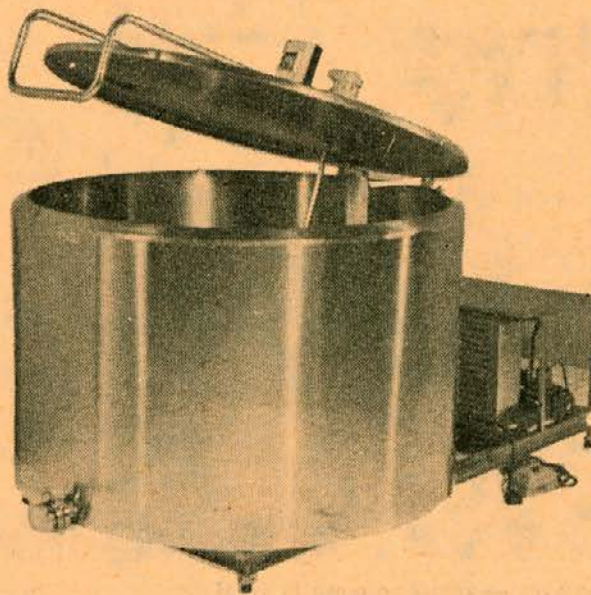
Ludvik Lajnšček

v službo k nam v Kotlje, mu je škof dejal: »Ludvik, saj odhajaš tja gor samo začasno.« Letos mu je zopet z nasmehom omenil: »Ludvik, saj si šel 27 let v Kotljah in še to samo začasno.« Res je, naše Kotlje so že tak kraj, kamor je že marsikdo prvič z odporom prišel, potem pa se je vživel in postal Hotuljec za zmeraj, tako kot naš župnik. Da se je tako vživel med nami in postal tako naš in priljubljen, je treba iskati vzrok predvsem v njegovi inteligenci, v njegovem velikem spoštovanju dela in delovnih ljudi, predvsem kmečkega dela. Nikoli ga ni bilo sram voziti s kravami, kidati gnoj, orati in sejati, pa čeprav je fakultetno izobražen človek.

Tudi njegov posluh za presojanje najrazličnejših zadev, ki se vsak dan pojavljajo v življenju, je lep, predvsem pa tak, kot ga želi družba, to pa je dogovarjanje.

Našemu hotuljskemu župniku zato ob njegovi 70. letnici vsi kmetje in zadrugniki Koroške kmetijske zadruge, ki ga imamo radi in ga poznamo poštenega, delovnega človeka, zadrugnika, enega prvih kooperantov nekdanje hotuljske kmetijske zadruge in poznejše Prevaljske kmetijske zadruge, priskrbo čestitamo in mu želimo še mnogo let življenja med nami in svojimi Hotuljci.

Rok Gorenšek

Uredništvo priloge za kmetijstvo se je z DO Gorenje Fecro Slovenj Gradec dogovorilo, da bo leta v naslednjih nekaj številkah za naše bralce iz svojega proizvodnega programa predstavila nekaj izdelkov, ki so namenjeni izključno za kmetijstvo.

V tej številki vam v sliki predstavljamo bazenski hladilnik za mleko.

Naravne in druge nesreče

NARAVNE NESREČE (potresi, poplave, zemeljski in snežni plazovi, visok sneg in neurje) in **DRUGE HUDE NESREČE** (požari, prometne nesreče, nesreče v rudnikih in industriji, eksplozije) so človekov stalni spremljevalci. Pogosto zahtevajo številne smrtne žrtve, predvsem je veliko ranjenih, gmotna škoda pa je velika.

Nekaterih naravnih nesreč ni mogoče preprečiti, mogoče pa je posledice omiliti, če vemo, kako moramo ravnati in kaj storiti. Posledice nesreč je mogoče v dokajšnji meri omiliti s hitrim in dobro organiziranim reševanjem. Namen sestavka je kratko opisati, kako ravnamo ob primeru nešteti nesreč.

POTRES — Do njega pride zaradi delovanja zemeljskih sil v notranjosti zemlje, to pa se v obliki potresnih sunkov prenaša po zemeljski skorji na površino. Vsa zemeljska površina ni enako izpostavljena nevarnosti potresov. V Sloveniji so možni močni rušilni potresi v Ljubljanski kotlini, ob spodnjem toku Savinje in Save (Celje, Zidani most, Brežice, Kozjansko), v Slovenskih goricah in okolici do Murske Sobote, Maribora in Dravskega polja, na Tolminkem, v južnem delu Bele krajine, v dolini Temenice med Trebnjem in Mirno pečjo ter na ozemlju Ilirske Bistrice z okolico.

Močan potres se skoraj vedno pojavlja v več zaporednih sunkih, ki si sledijo v krajših ali daljših presledkih in so različno dolgi, spremlja pa jih bobnenje v notranjosti zemlje. Potres poškoduje ali poruši zgradbe, ruševine pa pod seboj zasujejo ljudi, ki so bili v trenutku potresa v zgradbah. Ob potresu so poškodovane električne in plinske napeljave, peči in dimniki. Zaradi tega lahko pride do požara. Zaradi poškodb vodovodnega omrežja in kanalizacije se lahko okuži ali zastupi voda, zato je občasno neuporabna.

V zgradbah so za potres najbolj občutljivi vogalni deli, stopnišča, dvigala, balkoni in stropi, zato se je ob potresu njih sunkih nevarno zadrževati v teh delih zgradb.

KAKO RAVNAMO, ČE SMO OB POTRESU V ZGRADBI?

— Ob prvem potresnem sunku pohitimo med podboje vrat v nosilnih zidovih, v ozek hodnik ali drugi manjši prostor. Če to ni mogoče, se vlečemo pod trdnjše kose pohištva ali ob nje. Samo če smo v pritličju ali blizu vrat, pohitimo na prosto. Ne zadržujemo se v bližini stavb, da nas ne poškoduje opeka ali drugi predmeti, ki bodo morali padli s stavbe.

— Ko minejo prvi potresni sunki, po najkrajši poti zapustimo stanovanje. S seboj vzamemo najnujnejšo obleko in odejo. Z višjih nadstropij se ne spuščamo z dvigalom. Pomagamo na prosto otrokom in tistim, ki so potrebni pomoči.

— Če je kdo zasut pod ruševinami, mu s sosedi skušamo pomagati. Če naša pomoč ne zadostuje, obvestimo o tem najbližji štab ali enoto civilne zaštite.

— Če se zaradi rušenja znajdemo v oblaku prahu, si zavežemo čez nos in usta robec ali kakšen koli kos blaga.

— Če smo zasuti, skušamo odstraniti ruševine, kjer so najbolj razrahljane ali pa skušamo rešiti skozi morebiten prazen prostor v ruševinah. Pri tem moramo biti zelo previdni, da ne sprožimo ruševin, ki nas lahko še huje poškodujejo. Če se ne moremo rešiti, varčujemo moči in v primernih presledkih kličemo na pomoč ali udarjamo s trdnim predmetom na trdne dele ruševin.

— Če smo ranjeni in krvavimo — zastavimo krvavitve.

— V zgradbah s plinsko napeljavo ne prižigamo ognja, da ne povzročimo eksplozije.

Reševanje po hudem potresu je dolgotrajno in zapleteno. Pri tem je neposredno po potresu potrebno storiti predvsem naslednje:

— zapreti glavne vodovodne in plinske zapore ter izključiti električni tok, da preprečimo nadaljnje poškodbe in nesreče;

— hitro poskrbeti za reševanje zasutih ter ljudi iz višjih nadstropij poškodovanih stavb; nuditi prvo pomoč poškodovancem. V reševanje je treba vključiti vse enote CZ s prizadetega in širšega območja, specializirane tehnično-reševalne enote, ekipe za ugotavljanje, kje so v ruševinah ljudje in zdravstveno službo;

— omejiti in pogasiti je treba morebitne požare;

— odstraniti ljudi od poškodovanih zgradb in jim preprečiti vstop vanje;

— poskrbeti za red in varnost na prizadetem področju, zavarovati poškodovane trgovine, skladišča;

— poskrbeti za oskrbo prebivalstva, zlasti s hrano in vodo;

— prebivalcem priskrbeti začasna bivališča (šotore, prikolice), jim dati manjkajočo opremo;

— čimprej je potrebno popraviti poškodovane komunalne naprave (vodovod, električne napeljave);

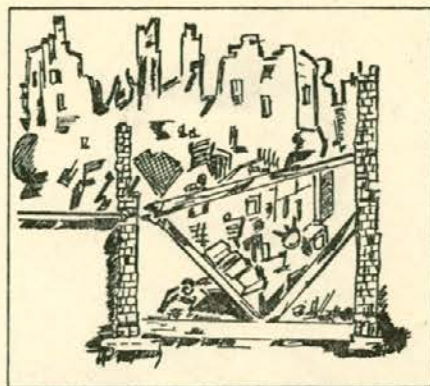
— poskrbeti za popravilo komunikacij;

— poskrbeti za identifikacijo in pokop mrtvih.

POPLAVE — nastanejo zaradi dolgotrajnega dežja, naglega topljenja snega, izredno hudega naliva ali tudi zaradi okvare oziroma porušitve jezov. Poplave povzročajo veliko gmotno škodo, ogrožajo pa tudi človeška življenja. S pravočasnim umikom premočnin, živine, hrane in drugih dobrin ter z izdelavo nasipov lahko škodo v precejšnji meri omilimo, s smotrnim ravnanjem pa preprečimo žrtve med ljudmi.

KAKO RAVNAMO OB POSAMEZNIH VRSTAH POPLAV?

1. Poplave zaradi dolgotrajnega deževja ali naglega topljenja snega ne nastanejo nepričakovano. Reke naraščajo postopoma. Časa za reševanje ljudi, živine in premočnin je dovolj, le pravočasno je treba začeti. Iz nižjih prostorov, ki jih lahko zalije voda, je treba prenesti premočnine in hrano, iz tovarn pa izdelke in stroje prenesti v višje

Poškodovane stavbe ob hudem potresu

dele zgradb ali tja, kamor voda ne more. Zlasti moramo biti pozorni na kleti in iz njih umakniti hrano, ker vanje pogosto priteka talna voda že tedaj, ko reke še niso prestopile bregove. Če ostanemo na poplavljenem področju, izključimo vse napeljave v zgradbi in na primeren način kličemo na pomoč, ponoči si pomagamo s svetili, da nas reševalci lažje najdejo. Pri reševanju se ravnamo po njihovih navodilih.

Tam, kjer bodo iz vreč, napolnjenih z zemljo, ali na hitro narejenimi nasipi preprečili vdreti vodo v naselje, tovarne ali stavbe, je treba pravočasno začeti s temi deli. Vodo, ki počasi vdira na zavarovani predel, črpamo s črpalkami nazaj.

Ko voda odteče iz zgradb, jo je treba izčrpati tudi iz kleti in vse prostore temeljito očistiti. Vode iz vodnjakov ne smemo uporabljati, dokler ni razkužena.

Ob večji poplavi je treba prebivalstvo s poplavljenega področja cepiti in ga začasno oskrbovati s pitno vodo.

2. Ob izredno močnih nalih nastane poplava zelo hitro, zato za reševanje ni veliko časa. Deroča voda je zlasti nevarna v ozkih dolinah in ob hudournikih, ker hitro naraste in ima veliko rušilno moč. V takih primerih poplav morajo ljudje poskrbeti predvsem za svojo varnost ter da rešijo denar, dokumente, dragocenosti in umaknejo živino — drugo rešujemo le, če je čas za to.

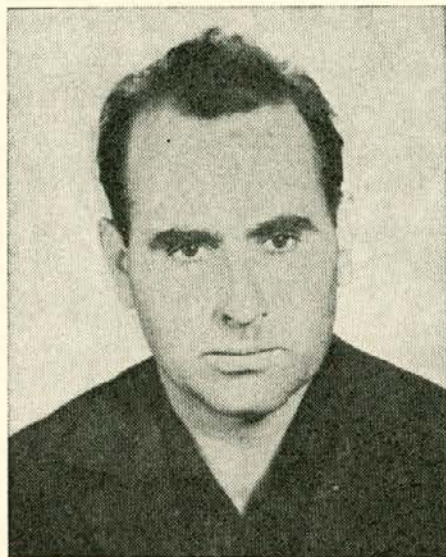
3. Zemeljski plazovi nastanejo največkrat na strmih pobočjih in se navadno ne sprožijo povsem nepričakovano. Znaki so posamezne razpoke, razpoke v zgradbi, ki stoji na plazovitem zemljišču, na drsenje zemlje pa nas opozarja tudi nagnjeno drevje, plotovi, drogovi.

4. Snežni plazovi nastanejo na strmih in globokih gorskih pobočjih in sicer ob visokem na novo zapadlem snegu in ob odjugu. Sprožijo se sami ali pa zaradi neprevидnosti človeka.

5. Visok sneg povzroča hude težave in gmotno škodo. Težave nastanejo v rednem prometu, sneg otežuje preskrbo, poškoduje in ruši strehe in šibkeje grajene stavbe, potrga električne vode, lomijo drevje v sadovnjaku in gozdovih. Za odstranjevanje snega morajo poskrbeti delovne organizacije, skupnosti, upravljalci in lastniki.

Če ti ne zmorejo, se v reševanje vključijo enote CZ, v izjemnih okoliščinah se mobilizira vse za delo sposobno prebivalstvo, orodje in vozila.

Franc Potisk

Merkač Andrej je odšel v pokoje

Kadar je potrebno pisati besede v slovo gozdarjem, ki odhajajo v pokoj, kar ne najdem pravih besed zato, ker sem prepričan, da najtežje gozdar zapušča svoje delovno mesto. Kajti kje drugje je lepše kot v gozdu, kjer sta doma sreča in mir. Tako se je poslovil od dela, od svojih sodelavcev Andrej Merkač, gozdarski tehnik — revirni vodja pri našem obratu. Bil je namreč invalidsko upokojen. Merkač je bil dober tovariš, veseljak in je bil za vsakega pripravljen kaj storiti.

Mirno lahko trdim, da je slehernemu našemu delavcu pomagal predvsem pri gradnji hiš. Je dober tesar, mizar, prav tako kot je bil sposoben gozdar. In prav pri pomoči sodelavcu je nesrečni slučaj posegel v njegovo življenje, v njegovo zdravje. Nikakor ni mogel verjeti, da bo ta nesreča zaključila njegovo delovno dobo. A tako je bilo zapisano v knjigi življenja, taka so pota usode. Nesreči ni moč uteči, dobiti te, kadar to najmanj pričakuješ. V svoji delovni dobi je menjaval revirje, a vedno je znal najti kontakt z gozdnimi posestniki in jim rad pomagal. Prenekateri »rušt« je Andrejevo delo. Kot veverica je tekal po ostrešju, tako da je dihal kar zastal. V lepem spominu ga bomo imele sodelavke, katerim pri delu večkrat pomagaja škrt, pa je Andrej znal vsako napako z razumevanjem sprejeti.

Celoten kolektiv mu želi še veliko zdravja in dobre volje, da bi si kljub težavam lahko uredil miren kotiček sredi gozda v Tolstem vrhu.

Prisluhni Andrej,
kaj gozd ti šepče,
kaj gozd govori:
Le v gozdu si srečen,
tu v gozdu ni zla,
tu sreča in mir sta doma.

V. Gerl

Slovo od Ivana Šlagerja

V času, ko si večina delovnih ljudi želi sprostitev — osvežitve ob našem morju, smo se v Radljah, dne 24. 7. 1982 za vedno poslovili od našega sodelavca, prijatelja in sosedu Ivana Šlagerja, ki je nepričakovano odšel k večnemu počitku.

Svojo življensko pot je začel oktobra leta 1925 na skromni kmetiji v Sp. Vižingi. Spadal je v generacijo, ki ni poznala lepe brezkrbne in srečne mladosti. V 16. letu starosti ga je zajela vojna vihra, okupator ga je leta 1943 vpoklical k vojakom in ga kmalu poslal na fronto v Rusijo, kjer je preživel veliko vojnih grozot. Ivanovega očeta pa zaradi sodelovanja v OF v začetku leta 1944 odpeljali v zapor, nato pa v znano koncentracijsko taborišče v Laschau. Po srečnem naključju sta se leta 1945 oba srečna vrnila v svoj rojstni kraj.

Izučil se je za mizarja, ker pa kot obrtnik v tistih letih ni imel perspektive, se je leta 1948 zaposlil pri lesnem odseku kmetijske zadruge Vuhred, kot knjigovodja, vodja odpreme. Menjali so se naslovi podjetij, Ivan pa je ostal zvest lesu vse do svoje prezgodnje smrti.

Delo je opravljal vestno in natančno, skrbel je za korist obrata, kot dober gospodar skrbel za svoje imetje. Bil je svojstvena osebnost: združena z lesom. Les, ki je vsakodnevno prihajal s pohorskih in kozjaških pobočij, je spremljal na papirju, ga obračunaval in prodajal.

V kolektivu in med kmeti je bil priljubljen in spoštovan,

zato ga ne bomo pozabili. Med delom sva se veliko srečavala in tudi v prostem času se veliko pogovarjala in tako spoznavala drug drugega. So pa stvari, ki jih človek o človeku nikoli ne more vedeti. Tudi z njim so zakopane skrivnosti, težave in mnogo neizpoljenih načrtov, ki jih je nosil globoko v sebi, a je zanje vedel le sam.

V kolektivu je nastala velika praznina, praznina je nastala tudi v srcih prijateljev in sorodnikov, ki bomo v spominu nosili njegov lik, z njim pa bolečino.

Leta 1961 ga je zadela nesreča, izgubil je ženo, ostal je sam s hčerko Sonjo. Njej je posvetil svoje življenje, z njo je skrbel kot oče in mati, jo šolal in si prizadeval, da ji ustvari boljše pogoje za življenje. Obnavljal je hišo, urejeval okolje, živel z ljudmi in se veselil slehernega napredka v hiši in kraju.

V imenu sodelavcev
Martin Kranjc

Gozdski kralj

V gorskem raju sem živela
in ta mi bil je najljubši dom.
V naročju vetra sem zavetje našla
in gozd ponujal mi je varstvo.
Rože so le zame cvetele,
nabirala sem jih ves dan.
Sleherno stezo sem poznala
in iskala vedno nove.

Morda je sreča biti sam,
ko izgubiš ljubezen,
zaupanje v človeka
in doživiš poraz.

Narava je edina,
ki nudi ti zavetje,
ki potolaži nemirnega duha
in vlije ponovno vero vate.

Nikoli ne obupaj, človek,
saj v gorskem raju,
v zavetju vetra,
z rožami obdan,
postaneš lahko gorski kralj.

Suzana Praper

KOS IVAN-RATIH
1920—1982

Sin gozdnega delavca preživlja mladost v pomanjkanju. Z očetom se seli iz kraja v kraj, končno se preseli v Bistro. Med partizane vstopi junija 1943. Takratno vodstvo prvega Koroškega bataljona in pozneje odreda mu zaupa vodstvo desetine, pozneje voda ter čete. Po osvojitvi Koroške grupe odredov postane komandir zaščitne čete štaba. Pozneje prevzame mesto kontrolorja kurirskih postaj in prehodi vso Koroško po dolgem in po čez.

Takoj po osvoboditvi prevzame dolžnost komandirja narodne zaščite v Črni in pozneje na Ravnah. Je sposoben nadaljevati svojo vojaško pot in tudi možnosti ima, a ga je življenje v Bistri bolj pritegnilo. Ratihova Marija mu že med vojno veliko pomaga. Ker se dobro poznata, stopita leta 1946 na skupno življenjsko pot. Skrbno obdelujeta Ratihovo kmetijo v Bistri in vzgajata svojo družino.

Nenadoma se pretrga življenjska nit. Zapusti ženo in svoje tri sinove, sosede in lovške tovariše.

Svojcem iskreno sožalje
Silvester Grabner

BILO TAKRAT JE, KO ČEŠNJE SO ZORELE,
BILO TAKRAT JE, KO TU OKROG ŠE
PARTIZANSKE PUŠKE SO BRNELE,
TAKRAT MLADOSTI NI BILO,
MLADOST ODŠLA JE MIMO NAS,
PRIBORILI PA SMO BOLJŠI ČAS.

Bilo je leta 1944, takrat ko so češnje rdeče vabile. Izvidnica borcev se je namenila proti Javorju nad Črno. Ob poti, kjer sta hodila borca Francelj in Janez, je rasla češnja in tako vabila lačna borca, da je Francelj segel po njih in tako sta pozabila na nevarnost, ki se lahko zdaj in zdaj zgodi.

Naenkrat pa ju predrami strel, takoj sta vedela, da se nekje v bližini le drže Nemci.

Nista se še dobro zavedla, že so pridrveli Nemci, ki so imeli s sabo psa. Francelj in tovariš sta se pogrnala v beg. Šla sta po njivi, ki je bila posejana z ovsom. Pes je bliskovito tekel za njima. Takrat pa joj, Francelj se je spotaknil in padel v gost oves. Pes je šel mimo njega, ne da bi ga videl, drvel je za drugim borcem. Od strahu se je Francelj komaj zavedel, da je ušel nevarnosti, ki mu je grozila. Malo se je razgledal in videl, da ni ne psa ne Nemcev nikjer. Vrnil se je nazaj v brigado. Tam je pripovedoval tovarišem, kako je srečno odnesel pete. Meni pa je pripovedoval, kako so ga češnje rešile gotove smrti. Če bi šel kar naravnost, bi bil prišel k Počelu v Javorje, padel bi v zasedo in bi ga ustrelili, kot so ostale, ki so se nahajali takrat tam, pa so jih postrelili pri Pečolu kar na dvorišču.

Hudo so takrat preganjali vse zavedne Slovence, vendar zmaga pa je bila le naša.

Ne smemo pozabiti, koliko strahu smo prestali. Treba je čuvati to, kar smo s tovarišem TITOM na čelu priborili. Tudi stabilizacijo moramo premagati in živeti svobodno življenje.

Štefka Melanšek

dopisujte v svoje glasilo

GLEDE ROKOPISA

— No, stric Janez, postal sem zdravnik.
Kaj mi svetuješ za bodočnost?
— Recept piši kar se da nečitljivo, račune
pa kar se da jasno!

REZERVNO KOLO

Mlad šofer si je kupil novo diano. Po temeljitem pregledu vozila ugotovi, da temu manjka rezervno kolo, kar takoj javi prodajalcu. Slednji mu ljubeznivo odgovori.

— Ali ste že videli, da bi imela »šajtrga«
rezervno kolo?

Viharnik na Uršlji gori — foto: J. S.

ANALGETIKA—

zdravila za lajšanje bolečin

Potreba po članku je nastala zaradi več razlogov:

- zaradi neverjetno hitre rasti potrošnje analgetikov, ki so danes v prosti prodaji (dobijo se brez recepta),
- zaradi zlorabe zdravil (zdravljenje po lastni presoji),
- zaradi splošnega nepoznavanja škodljivosti in nestrokovne uporabe analgetikov, ki pogosto pripeljejo do trajnih ali celo tragičnih posledic,
- zaradi nezaupanja zdravstvenim delavcem v lekarnah, katerih svarilo o škodljivosti zlorabe analgetikov ne zaleže, kajti varovanci verjamejo sorodnikom, prijateljem in sosedom, češ, tudi oni so imeli podobne težave in jim je to ali ono zdravilo pomagalo...

KAJ SO TOREJ ANALGETIKA?

Analgetika so skupina zdravil, ki lajšajo bolečine. So različna oziroma specifična za različne oblike bolečin. Poleg osnovnega imajo še stranski — pozitiven učinek — znižujejo povišano telesno temperaturo. Vsem najbolj poznani so sledeči analgetiki: Plivadon, Coffalgol, Phenalgol, Caffetin, Saridon, Optalidon, Panadon, Analgin, Aminopirin, Aspirin, Andol itd. Sestava posameznih zdravil je več ali manj enaka, različni pa so proizvajalci, zato tudi toliko različnih imen.

Dolgoletne raziskave v svetu in pri nas so pokazale in dokazale, da lahko stalna, vsakodnevna uporaba omenjenih zdravil povzroči težke okvare na človekovem organizmu (okvaro jeter, ledvic...).

Npr. v zdravilih Plivadon, Caffetin, Kofan, Saridon, Phenalgol in Coffalgol je ena od osnovnih sestavin analgetičnega učinka kemikalija phenacetin. Ta substanca potrjuje že znano misel o zdravilu in strupu, češ, da je vsako zdravilo lahko strup in, da je strup lahko tudi zdravilo. Phenacetin je odlično zdravilo, če se uporablja enkratno oziroma občasno, postane pa strup, če se uporablja dalj časa v večjih količinah.

Nekatera zdravila imajo v svoji sestavi tudi substanci codein in phenobarbiton, ki povečujeta učinek osnovne substance. Pri daljši uporabi teh snovi lahko postane človek odvisen, torej postane »tabletoman«. Enostavno brez njih ne more in ne zna več živeti. To pa je tudi ena od največjih in najtežjih posledic, ki v kasnejši fazi pripeljejo do težkih bolezenskih stanj in okvar.

UPORABA ANALGETIKOV

Glavobol nastane zaradi različnih vzrokov. Izzove ga lahko slab zrak, večja psihična napetost, prekomerno pitje alkoholnih pijač, prekomerno kajenje, previsok ali prenizek krvni pritisk, klimakterične težave itd.

Največji potrošniki in potencialni kandidati za tableto-manje so ravno pacienti z visokim ali nizkim krvnim pritiskom ali žene v klimakteriju.

Proti glavobolu uporabljamo Optalidon ali Panadon.

Zobobol

Bolniki z zoboboli so običajno le občasni potrošniki analgetikov, ker pri tako močnih bolečinah običajno noben analgetik ne pomaga in je pacient prisiljen obiskati zobozdravnika.

Proti zobobolu uporabljamo Coffalgol, Saridon, Plivalgin, Panadon in Optalidon.

Revmatična obolenja

Zdravljenje revmatičnih obolenj je običajno dolgotrajen proces, zato nas lahko zdravljenje po lastni presoji in daljša nestrokovna uporaba analgetikov pripelje v tableto-manijo ali v težko bolezensko stanje.

Za lajšanje revmatičnih bolečin bolniki v večini primerov uporabljajo Aspirin (Acetisal, Acisal, Andol), ki je ob daljši uporabi, posebno, če se ne jemlje po jedi, lahko zelo nevaren. Aspirin se namreč v želodcu razgradi in ti razgradni produkti načno želodčno sluznico. Po daljši, nekontrolirani porabi pride do krvavitve (krvavo blato), do prebavnih motenj in celo do rane na želodcu.

Za lajšanje blažjih revmatičnih bolečin uporabljamo Galypirin in mazila proti revmi (Tomanol, Butazolidin, Fimalgon itd.).

Zaradi stranskih, nezaželenih učinkov nekaterih analgetikov se bo marsikdo vprašal, zakaj so potem takšna zdravila v prosti prodaji? Odgovor sigurno ni enostaven. Stranski, nezaželeni pojavi se običajno manifestirajo zelo različno in šele po daljši uporabi zdravil — analgetikov. Komercialni interes proizvajalcev je podrejen novim dognanjem, zato se škodljiva zdravila vendar le izločajo iz proizvodnega programa, nadomeščajo pa jih nova, manj škodljiva.

Če kje pri uporabi zdravil velja pravilo, da je potrebno pri uživanju le-teh biti pazljiv in zmeren, potem to velja ravno pri uporabi analgetikov.

In še dva nasveta:

— Pri nakupu analgetikov naj se pacient posvetuje z zdravstvenim delavcem v lekarni!!!

— Uporabo analgetikov naj posameznik omeji na minimalno količino! Če bolečine ob uporabi analgetikov ne prenehajo, naj čim prej obišče lečečega zdravnika!!!

Referat za zdr. vzgojo

Problemi v Radljah ostajajo

Ob nezmanjšanih problemih smo v mesecu juliju pridelali dodatne izgube v višini 10 milijonov din, kar povečuje že visoko izkazano izgubo v I. polletju. Največji del izgube se nanaša na fiksne stroške, ki bremenijo poslovanje ne glede na to, ali je proizvodnja in prodaja v celoti izvršena.

Res je, da so na dodatno poslabšanje v mesecu juliju vplivali nekateri obračuni stroškov, ki se nanašajo na več mesecev. S tem je izkazana izguba meseca julija nenormalno visoka.

V Radljah ugotavljajo, da v mesecu juliju in avgustu ni bilo porasta proizvodnje in je celo nižja, kot je bila dosežena v mesecu juniju. Predstavnik TOZD TSP Radlje-Podvelka je v obrazložitvi navedel, da je vzrok taki situ-

aciji v izredno slabi nabavi repromaterialov in surovin, ki je nastopila takoj po uvedbi novega zakona o razpolaganju z deviznimi sredstvi. V tem obdobju so namreč imeli dobavitelji okovja ter kemičnih materialov zmanjšane možnosti proizvodnje, kar se je odražalo v oskrbi TSP.

Za nedoseganje proizvodnih elementov za okna in izvoz je še vedno krivda v nerešeni reklamaciji DINTER linije, kjer dosegamo le 60% kapaciteto, ker ne moremo uporabljati kompletne linije.

Ugotovitev iz I. polletja, da bo prodaja INTRO oken (osnovni program tovarne Podvelka) v še nadaljnjem hitrem upadanju je povzročila ukrep takojšnjega prenehanja te proizvodnje,

saj imamo že zadostne zaloge gotovih izdelkov za prodajo. Izpad te proizvodnje so le delno uspeli nadoknaditi s proizvodnjo izolirnih oken, kar je poleg oskrbe z materiali prvenstveno vplivalo na dosežen proizvodni plan.

Prodaja gotovih izdelkov je bila v mesecu juliju realizirana samo s 57%, količinsko pa dosežena z 59%. Glavni problem je upad prodaje INTRO oken, kjer znaša realizacija le ca. 25%. Velik problem pri izpadu prodaje pa je v pomanjkanju rolet, ker nismo uspeli nabaviti granulata. Rulete pa so pogoj za opremo oken. V prvi polovici avgusta je prodaja izpod plana in znaša 37% planirane vrednosti prodaje za polovico avgusta.

Podrobne informacije o poteku poslovanja z vsemi ukrepi za izboljšanje v letošnjem in naslednjih letih so podane v sanacijskem programu, ki je trenutno v razpravi.

I. R.

Gozdarski dan

Tudi letos so gozdarji v okviru prireditev za turistični teden organizirali proizvodno tekmovanje gozdarjev sekačev. Tekmovanje je potekalo na stadionu v Črni v soboto 21. avgusta. Kljub zelo slabemu vremenu so tekmovalci požrtovvalno opravili vse naloge in dosegli naslednje rezultate:

Ekipno:

ekipa	št. točk
1. Ježevo I	1659,5
2. Pudgarsko	1651,0
3. Ježevo II	1436,0

Posamezno:

priimek in ime	št. točk
1. Kos Stanko, revir Ježevo	659,5
2. Obretan Andrej, revir Ježevo	611,5
3. Adamič Ivan, revir Ježevo	596,5
4. Srebre Ivan, revir Peca	591,5

Kmetje so poskrbeli za ogrevanje obiskovalcev z domačimi pijačami in dobrimi kmečkimi specialitetami.

I. Robnik

Pred pričetkom tekmovanja

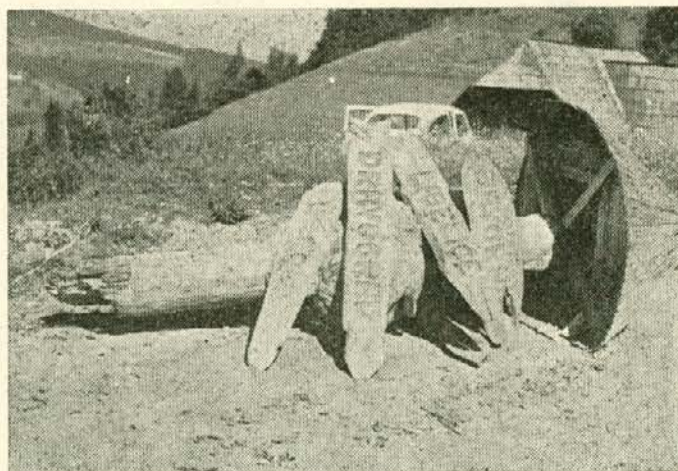
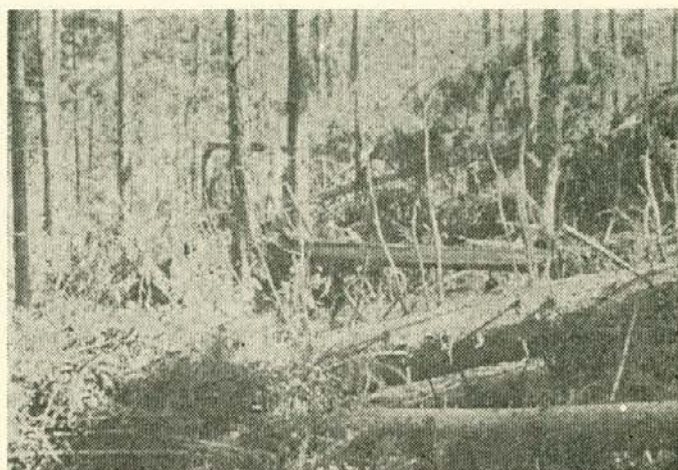
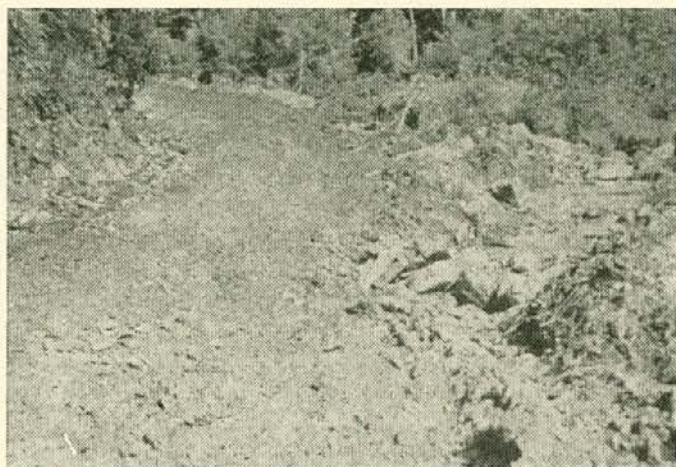

Adamič Ivan je zasedel 3. mesto

Neurje na Koroškem

Neurje, ki je 16. 8. 1982 popoldan zajelo Koroško je povzročilo največ škode na območju TOK gozdarstvo Dravograd. Viharju, ki je divjal, niso kljubovala niti najdebelejša drevesa, saj je močan veter samo na območju Črneške gore podrl čez 1000 kubičnih metrov lesa, tako v privatnem kot v

družbenem sektorju. Prizanesel ni niti že sicer staremu, vendar lepemu kačipotu pri Javorniku v Črneški gori, kjer je veter odnesel celotno ostrešje na novi še nevseljivi stanovanjski hiši. Poleg tega je nastala tudi obšutna škoda na gozdnogospodarskih enotah, predvsem na območju Velke in Črneške gore.

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel. Id. Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišejl in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982